

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/47/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114200921
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2114200921.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačej a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci žalobkyne: TELERVIS PLUS, a.s., Bratislava, Staré Grunty 7, IČO: 35 717 769, zast. advokátom: JUDr. Alan Strelák, Bratislava, Na vřšku 12, proti žalovaným: 1/ U. U., nar. XX. M. XXXX, bytom W., P. XX a 2/ C. S., nar. X. J. XXXX, bytom W., U. Q. XX, o zaplataenie 2.212,29 eur a príslušenstva, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 8C/51/2014-26 zo dňa 9. septembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odvolací súd žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I/ zamietol návrh žalobkyne (ktorým sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/, aby jej zaplatili spoločne a nerozdielne 2.212,29 eur, úrok z omeškania 9,25% ročne zo sumy 2.212,29 eur od 2. mája 2009 do zaplataenia a nahradili jej trovy konania); II/ vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v bode 1 Zmluvy o úvere č. 220082199 zo dňa 20. decembra 2008, podľa ktorej je úver poskytnutý za odplatu a úrok vo výške 20% istiny (ďalej len poplatok za správu úveru, ktorý zahŕňa ako odplatu tak dohodnutý úrok) za neprijateľnú a III/ žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6 a 10, § 517 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení účinného k 28. februára 2010); § 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. účinného do 10. júna 2010; § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.; § 2 písm. a/ a b/, § 3 ods. 10, § 4 ods. 2 písm. g/, i/ a j/, § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“), § 397, § 497, § 499, § 502 ods.1 a 2, § 503 ods. 1-3 Obch. z. (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 5b zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov; § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a čl. 3 ods. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Vecne odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že žalovaným bol žalobkyňou poskytnutý spotrebiteľský úver podľa zák. č. 258/2001 Z.z. účinného do 10.6.2010. Prvostupňový súd vyčíslil, že v prípade, že úver je bezúročný a bez poplatkov tak ako je uvedené nižšie je zostatok istiny úveru vo výške 1.201,04 eur ako rozdiel pôvodne poskytnutého vo výške 1.493,73 eur po odpočítaní uhradenej sumy vo výške 292,69 eur, keď zmluvu podrobil kontrole, či obsahuje všetky zákonné náležitosti v zmysle ZoSÚ a zistil, že neobsahuje zákonnú náležitosť podľa ust. § 2 ods. 2 písm. j) a to ročnú percentuálnu mieru nákladov a zákonnú náležitosť podľa ust. § 2 ods. 2 písm. i) a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splácania. Teda zmluva neobsahuje

rozčlenenie splátok úveru tak, aby bolo zrejmé, aká čiastka z celkovej výšky splátky predstavuje istinu, úrok a iné poplatky. Nie je nepostačujúce uviesť len celkovú výšku mesačnej splátky. Zmluva taktiež neobsahuje zákonnú náležitosť podľa ust. § 2 ods. 2 písm. g) citovaného zákona a to konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Ďalej súd prvého stupňa zistil, že v rozpore s ustanovením § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z., priamo v zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), a to je dôvod bezodplatnosti a bezúročnosti predloženej zmluvy o úvere podľa tohto zákona (obdobne ako aj s ustanoveniami časovo nasledujúceho zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 11.6.2010 - s prihliadnutím na prechodné ustanovenie § 25 tohto časovo nasledujúceho zákona). Pokiaľ v obchodných podmienkach zmluvy je uvedená RPMN „pri splatnosti 13 mesiacov 161,92 %“, ide o formuláciu zodpovedajúcu relatívne samostatnému dokumentu, ktorý by sa mal týkať viacerých zmlúv so zhodným obsahovým prvkom, preto aj keď ide o formuláciu na druhej strane základného textu zmluvy, táto formulácia nie je dostatočne prehľadná pre účel tohto jej uvedenia, aby si spotrebiteľ uvedomil, aké náklady sú východiskovo požadované práve pri konkrétnej zmluve. Uvedenie RPMN má obdobný význam ako jednotková cena u nákupu fyzického tovaru, udávaná spravidla za 100 gramov alebo 100 mililitrov, preto aj keď z jej uvedenia účastníkom zmluvy nevyplývajú práva ani povinnosti, jej riadne uvedenie je významným faktorom orientácie spotrebiteľa v poskytovanom úvere. V časti odplaty a úroku vo výške 1011,25 eur s príslušenstvom z tejto sumy súd návrh ako nedôvodný zamietol. Podporne zistil podľa elektronickej kalkulačky RPSN (roční procentní sazdba nákladu) zo zdroja doubleinformation.cz, že iba pri výške pôžičky 1.493,73 eur a pri 13 splátkach 192,64 eur splatných mesačne až po poskytnutí úveru je v tomto prípade RPMN 161,78%, čo je nižší údaj bez zohľadnenia, že prvá splátka mala byť splatná už v 10. deň od poskytnutia pôžičky a každá ďalšia splátka tiež primerane tomu skôr, keďže mala nasledovať 30 dní od splatnosti predchádzajúcej splátky. Podľa elektronickej stránky ministerstva financií SR / finančný trh / bankovníctvo / spotrebiteľské úvery / maximálnou výškou odplaty za 2. štvrtrok 2009, platnou pre novo uzatvorené zmluvy od 16. novembra 2008 do 15. februára 2009, u „ostatných“ spotrebiteľských úveroch do 1.500 eur mesačne splatných od 1 do 5 rokov je 69,84%. Keďže na predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere sa vzťahuje O.z. vrátane jeho všeobecných ustanovení bez ohľadu na zmluvný typ, prvostupňový súd zároveň právne podriadiť hodnotenie tejto zmluvy aj ustanoveniam § 52 a nasl. O.z., lebo jej charakter nasvedčuje tomu, že bola poskytnutá zo strany žalobkyne ako dodávateľa - podnikateľa žalovaným ako spotrebiteľom - nepodnikateľom, navyše bola predtlačená a v tomto zmysle hromadne predložená. Právnym následkom tohto právneho preskúmania by mohlo byť nepriznanie časti plnenia ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá by bola neplatná. Akákoľvek odplata vyplývajúca z predmetnej úverovej zmluvy nad rámec poskytnutého úveru (najmä aj keby bolo možné uznať uvedenie konkrétnej RPMN k predmetnej zmluve 161,92% v obchodných podmienkach zmluvy) uplatnená v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 O.z.. Návrh zamietol aj v časti 1.201,04 eur, keď postupoval v zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. v platnom znení a mal za to, že návrh bol podaný po uplynutí štvoročnej premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 397 Obch. z.. Návrh bol podaný na súd dňa 14. januára 2014, pričom dlh v zmysle úverovej zmluvy sa stal splatný dňa 1. mája 2009 (čo vyplýva zo založených listinných dokladov zo strany žalobcu na čl. 5 a 6). Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obch. z. tzv. absolútnym obchodom. Právna úprava spotrebiteľských úverov daná zákonom č. 258/2001 Z. z. je špeciálnou úpravou zmluvy o úvere podľa § 497 a nasledujúcich Obch. z.. Z Obch. z., ust. § 502 a 503 vyplýva, že dlžník je povinný na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou ako lehota splatnosti úveru. Veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1 O.z., výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pojem dobré mravy O.z. nedefinuje, pretože podliehajú spoločenskému vývoju. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru, ktoré sa uplatňujú v spoločnosti. Z čl. I. zmluvy vyplýva, že úver je poskytnutý za odplatu a úrok vo výške 20% istiny (ďalej len poplatok za správu úveru, ktorý zahŕňa ako odplatu, tak dohodnutý úrok). Práve RPMN ako mieru všetkých nákladov úveru v čase súd považuje za relevantný údaj k maximálnej výške „odplaty“ podľa § 3 ods. 10 zák. č. 258/2001 Z.z., aj keď v cit. § 2 zák. č. 258/2001 Z.z., resp. v Nariadení vlády zhodne účinných do 10. júna 2010 sa pojmovo vychádzalo z pojmov „odplata“ a „úver“ popri sebe. V tejto súvislosti súd neuznáva praktický význam dojednania v predmetnej úverovej zmluve, že žalovaní mali zaplatiť poplatok za správu úveru, ktorý zahŕňa „odplatu a úrok vo výške 20%“, teda z výšky RPMN nemá zmysel oddeliť práve sadzbu „úveru 20%“ pre účely zistenia „odplaty“ za tento úver. Pokiaľ išlo o uplatnené príslušenstvo na úroku z

omeškania, aj tu súd prvého stupňa dospel k záveru, že ani v tejto časti nie je návrh dôvodný, pretože návrh zamietol v časti celej žalovanej sumy, pričom sa z dôvodu hospodárnosti v konaní nezaoberal dôvodnosť a oprávnenosťou výšky požadovaného úroku z omeškania a ani dňom vzniku omeškania. O trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., keď žalovaným 1/ a 2/ ako procesne úspešným účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadnu neuplatnili a ani zo spisového materiálu nevyplýva vznik žiadnych nákladov v konaní.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala včas odvolanie žalobkyňa, ktorá ho odôvodnila tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené. Nesúhlasila s tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 220082199 zo dňa 20. decembra 2008 je spotrebiteľskou zmluvou. Taktiež nesúhlasila ani so zamietnutím návrhu v časti uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/, aby jej zaplatili spoločne a nerozdielne sumu 1.201,04 eur z dôvodu aplikácie § 5 b zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení, keďže návrh bol podaný po uplynutí štvorročnej premlčacej doby v zmysle § 397 Obch. z.. Mala za to, že minimálne počas časového obdobia od 15. decembra 2009 (podanie žaloby na Medzinárodný rozhodcovský súd) do 7. júna 2013 (rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o poverenie súdneho exekútora o vykonanie exekúcie) premlčacia lehota spočívala a až dňom 2. mája 2009 t. j. po zosplatnení záväzku (úveru), začala plynúť premlčacia lehota.

Žalovaní sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadrili, odvolací návrh nepodali.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p., posúdil v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejedná sa o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa správne posúdil vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľský vzťah.

Z formy a obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. formulárovú zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalobkyňa už pripravenú a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalovaných, pričom títo obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohli ovplyvniť ani neovplyvnili.

Právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou o úvere č. 220082199 je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod. S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat lex generalis, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ust. § 52 a nasl. O.z. (Občianskeho zákonníka č. 64/1993 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obch. z., je nevyhnutné právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení O.z., preto v tomto smere bolo potrebné aj na premlčanie aplikovať úpravu v O.z. a to § 101 / pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz/. Odvolací súd poznamenáva, že v čase podania návrhu uplynula už aj štvorročná premlčacia doba.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa v čase rozhodovania súdu prvého stupňa bolo platné a účinné. Konajúcemu súdu prikazuje zaoberať sa akýmikoľvek zákonnými prekážkami či dôvodmi, ktorých by sa inak mohol dovoliavať i spotrebiteľ, ktoré by mohli spôsobiť oslabenie nároku navrhovateľa, resp. nemožnosť uplatnenia jeho nároku vrátane premlčania. Prípád premlčania nastal i v prejednávanej veci, súd bol povinný na túto okolnosť prihliadať ex offa.

Čo sa týkalo odvolacej námietky žalobkyne spočívajúcej v tom, že minimálne počas časového obdobia od 15. decembra 2009 (podanie žaloby na Medzinárodný rozhodcovský súd) do 7. júna 2013 (rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o poverenie súdneho exekútora o vykonanie exekúcie) premlčacia lehota spočívala treba uviesť, že toto by platilo len za predpokladu, že platná rozhodcovská zmluva (či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky) by založila právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. Ak bol exekučný titul vydaný orgánom, ktorý k tomu nemal právomoc (pozn.: ako v tomto prípade, keď tu absentovala platná rozhodcovská zmluva), ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti), na jeho základe nemožno ani viesť nútený výkon rozhodnutia a už vôbec to nemôže mať za následok spočívanie premlčacej lehoty (§ 112 O.z. ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie, to platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa návrh žalobkyne správne zamietol a odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní boli fakticky plne úspešní žalovaní, v dôsledku čoho im podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnej žalobkyňi. Vzhľadom k tomu, že si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili (rovnako ako v konaní na súde prvého stupňa), odvolací súd im ich nepriznal.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.